

F. K.
25. 11.

(X 2000 279)

561
Ya
172

Q. D. B. V.
 SCHEDIASMA
 de
**ALTENBURGENSIS ECCLE-
 SIAE PRÆSULIBUS,**
 EMINENTISSIMOS ^{quo} URBIS PROCERES
 ERUDITIS ^{cum} OMNIBUS,
 quos Altenburgi gremium complectitur,
 ut
**PANEGYRIN ORATIONIS
 PARENTALIS;**
 memoriae
 Optimi quondam Theologi,
*VIRI SUMME REVERENDI, MAGNIFICI
 ATQUE EXCELLENTISSIMI,*
 DOMINI

**JOH. CHRISTFRIDI
 SAGITTARII,**

S. S. Theologiae Doctoris,
 per hunc Ducatum Superintendentis Generalis,
 Supremi Aulae Concionatoris,

atque
 Hagio-Synedrii Assessoris,
 de re Ecclesiastica pariter & literaria egregie meriti,
 consecratae,
 &

XX. Februarii M DC XCIV.

in
 primario illustris Palæopyrgici Acroaterio
 habenda,
 exoptatissima praesentia splendidiorem efficere dignentur,
 tanquam decentissimae modestiae argumento
 rogitat

M. Joh. Müller / Ecclesiae Altenb. Diac.

Altenburgi, stanno Gothofr. Richteri, Ducalis Typogr.

N magna beneficiorum multitudine, quibus DEI bonitas Altenburgi nostræ gloriæ condecoravit, purior Evangelii doctrina primarium locum obtinet. Postquam enim sanctæ recordationis Heros, imperterritus Lutherus, cælesti excitatus Spiritu, in profligandis Papalium superstitionum erroribus, anno superioris seculi decimo septimo, felix fecerat initium, ista non multo post saniora imbibendi dogmata singulari flagravat cupidine. Cui desiderio cum clementia NUMINIS annueret, intemerata rerum divinarum cognitione imbui cœpit, floccipendens Monachorum renitentium intemperias. A parvo quidem principio, ut e sequentibus colligi poterit, est profectum tam sancti conaminis studium; perinde ut magna flumina exiguis fontibus debent originem, atque alia ardui momenti negotia a tenui exordio proveniunt; DEI tamen benignitate progressuque temporis incrementum cepit, quod adhuc gaudio nobis esse potest incredibili. Cumque non ingratum fore existimem, si Doctorum primariorum brevis fiat commemoratio, quorum in ministerio DEUS optimus in plantanda regendaque Ecclesia nostra hæctenus uti voluit, quoad chartæ hujus angustia patietur, eam instituere conabor. Sicut autem DEI sapientia in saluberrimo reformandæ religionis opere magnanimi Lutheri studium præcipue adhibuit; ita & ejusdem alacritatem urbi nostræ esse voluit proficuum. Postquam enim anno superioris seculi decimo nono in ædibus Georgii palatini (de quo in sequentibus plura referam) cum Carolo Militio, Leonis X. Pontificis Cubiculario, colloquium, & postea, Wormatiam proficiscens, in Franciscanorum templo concionem ille habuerat, civium animi doctrinæ hujus divinitatem clarius percipiendi flagrantissimum ceperunt desiderium. Cui ut satisfaceret, Senatorii Ordinis Patres literis cum illo egerunt, ut de bono Evangelii Doctore sibi prospiceret. Hujus testimonio nobis esse potest epistola, ad potentissimum Saxonie Electorem *Fridericum*, cui rerum prudenter gestarum multitudo *Sapientis* cognomen peperit, ea de re scripta, cum binis aliis, ad Senatum exaratis, quarum *αὐτογραφὰ* Curia nostræ *γεαυνοῦσεν* *λακων* venerabili operum apud nos editorum curatori (α) suppeditavit. Megalander autem adeo egregiam Christianæ fidei capita propagandi nactus occasionem, anno vigesimo primo huc milit *M. Gabrielem Draymum*. De cujus matre illustris Seckendorffius (β) tradit, quod in valle Joachimica habitaverit. Plura de ejus ortu invenire non potui. Id memoria dignum, quod aliquando Festo Johannis B. Cygneæ in templo de fide & prædestinatione dixerit, cumque parva statura & exili fuerit voce, populum frequentem, subfelliis relictis, ad pulpitem accessisse, tantaque attentione auscultasse, ut integrum diem in concione perseveraturi (γ) visi fuerint. Immiscuerat se quidem Carolo stadii in imaginibus turbandis tumultui. sed, seria insanix talis pœnitentia statim correctus, eam sibi conciliavit existimationem, ut Lutherus venatui nostro scribere non dubitaverit, quod *Gabrielem* consecuti sua presentis opera nullatenus indigerent. Neque fessisset tam laudabilis de eo fiducia. modo conatui ejus virulentus Monachorum furor non adeo vehementer restitisset. Quorum sævitiam metuens, extra orbis mœnia, prope nosocomium solis occasum spectans sub tilia quadam confluentes cives docuit, ceu *M. Josephus Clauderus*, vir de Setola pariter & Ecclesia nostra egregie meritis, olim (δ) publice tradidit. Eadem tyrannide permotus, brevi post Torgaviam se contulit, ubi Pastoris spartam per multos annos administravit. Ei succedebat anno vigesimo secundo *D. Wenceslaus Linck*, Colodiensis, etiam a Luthero commendatus, cum quo (ε) ab ineunte ætate in consimilis vitæ cursu familiarissime vixerat, Augustinianorum peraxoniam tum Vicarius antea in Norimbergensi cœnobio ejusdem ordinis membrum. Sub initium sui muneris premebatur calamitatibus, quas *Didymus* pertulerat. Parumque fidens Papalium machinationibus, extra portam Johanneam sub tilia, quæ ad Xenodochii superioris templum non multis abhinc annis adhuc durasse traditur, suggestum constituit, ex quo divini verbi ambrosia (ς) recreavit

(α) Vid. Tom. II. Altenb. f. 123. & 255.

(β) Commentar. de Lutherano. l. 1. Sect. 45. §. 110. addit. f. 181.

(γ) Vid. Seckend. l. c.

(δ) in Epicediis, in B. D. Ægidii Hunnii nostratis memoriam compositis.

(ε) vid. Tom. I. Altenb. f. 136. a.

(ς) Vid. Seckend. l. c. Sect. 53. §. 128. addit. f. 214.

vit populū. Deinde in privatis cujusdam civis, Josuæ Kirchneri, ædibus, Curia urbana proxima, porro in æde Fratrum, & tandem in templo Bartholomæi auditorum animis Christianæ doctrinæ nectar instillavit, *Ecclesiastæ* usurpans titulum. Anno vigesimo tertio S. cænæ epulas sub utraque nonnullis exhibere cœpit, usus etiam sequenti anno vernacula Baptismi formula, quam Lutherus præscripserat. Sacerdotum apud nos primus, anno scilicet vigesimo quarto, celebravit nuptias, quas ipse Lutherus solemnibus benedictionis ritu in Bartholomæi templo consecrasset dicitur, unde Sponsus, ob Monachorum, insidias molientium, strepitus, armatorum civium cinctus præsidio, ad Wolfgangi Sonnii domum, quam *Νουφειον* esse voluit, deductus est. Non autem diu Ecclesiæ nostræ incunabulis præesse potuit, quippe Norimbergam anno vigesimo quinto revocatus, ubi Pastoris Evangelici munus laudabiliter gessit, aliorum etiam desideria utilissimis ingenii monumentis, in publicum editis, inserviens. Inde a B. D. Nicolao Selneccero, quem puerum

Autorem vitæ, dum viveret, atque salutis
asseruit, docuit, glorificabit, habet.

Quem & D. Caspar Cunradus in Prosopographiarum melicarum millenario secundo (i) ita loquentem sistit:

Norica in urbe docens fidus sacra diâ peregi:
nunc sacra cum superis perpetuanda colo.

Ab illius ex hac urbe abitu Evangelii lumen magis magisque in Ecclesia nostra cœpit exsplendescere, cum *Georgius Spalatinus* istius curam non sine NUMINIS gratia singulari, anno vigesimo quinto, in se susciperet. Spalatini iste nomen non a patre (qui corarius, ein *Notgerber* fuit, Burckhard dictus, ceu illustris D. Joh. Thomæ, Patriæ nostræ Patribus a sanctioribus quondam consiliis, & in Ducali regimine Cancellarius, Supremus redituum provincialium Director, immortale urbis nostræ decus, in MS. ad Simleri Bibliothecam observationibus e *Wolfgango* (κ) Agricola annotavit) sed a patria pro consuetudine accepit, Spalato nempe s. *Spält* Aureatensis five Aichsterensis Episcopatus oppidulo, ubi anno supra millesimum quadragesimo octogesimo secundo in hanc lucem editus est. De quo eo brevior esse potero, quo plures eruditorum in illius vita delineanda adhibuerunt diligentiam. Non enim Melchior Adamus tantum Germanorum Theologorum vitis illius nomen inseruit, e quibus hausit, quæ D. Paulus Freherus in Teatro suo de isto retulit; sed & illustris Seckendorffius in de Lutheranismus (λ) Commentario, cum aliis, de eo luculenter egit. Et nuper admodum doctissimus juvenis, Christianus Schlegelius, Cygneensis Ephori filius, sub præsidio D. Casparis Sagittarii, prolixâ disputatione in Academia Jenensi eandem materiam singulariter orbi literato exposuit. Juvenili ætate admirabiliter confecta in Schola Norimbergensi & Academiis Erfordienfi atque nova Wittenbergensi, in qua omnium primus a. MDII. supremam Philosophiæ lauream accepit; statim alias post alias adeptus est provincias. Anno nempe superioris seculi septimo factus Pastor Hohenkirchæ, pagi ad radices sylvæ Thuringicæ siti, & paulo post præceptor novitiorum in proximo cænobio vallis S. Georgii. Anno nono Principi juventutis, *Johanni Friderico*, postea Saxonie Electori, & a. undecimo Luneburgensibus Ducibus, *Ottoni & Ernesto*, doctor est præfectus. Non diu post in Electoris Saxonie, *Friderici*, aula Ecclesiastæ atque Secretarii munus consecutus est, membrum simul five Canonicus Ordinis S. Georgii in arce nostra factus. Quam laudabiliter ejusmodi dignitates, in Principum pariter & subditorum salutem, domi forisque in plurimis Imperii Romani Comitibus & alibi, gesserit, alii summis efferant prædicationibus. Nemo tamen elogiis sat magnis exprimere potest, quanta dexteritate Lutheri, vel potius fidei reviviscentis causam adjuverit. Alii testes si deficerent, instar omnium nobis essent copiosa Lutheri volumina, Spalatini passim mentionem facientia. Valebat auctoritate gratiaque plurimum non apud suos tantum, sed exteros etiam Princeps, illorumque Ministros primarios. Impetrare ergo poterat quamplurima, quæ aliis impossibilia videbantur. Ea enim

(η) a. 1587 curante D. Joh. Friderico Mayo
ero recusa p. 56.
(θ) vid. Morfischer Christen Freudhöfe Gedächtnis pt. 1. p. 119.
(i) p. 115.

I. Superint. Altenb.

(κ) Conciones de conjugio p. 90. seqq.

(λ) l. 1. Sect. 8. §. 8. addit. 6. l. 21.

est DEI benignitas, ut suis conciliet, quorum patrocinio in Magnatum aulis uti queant. Quicquid autem eruditione, pietate, candore, prudentia, existimatione, industria aliisque virtutibus iste potuit, Ecclesie nostrae, *primus illius Superintendens* anno supra dicto constitutus, emolumento consecravit, omnibus rebus non solum in urbe vicinisque oppidis atque pagis, sed aliis etiam Misniae Varisciaeque locis, ad Electoris ditionem pertinentibus, salutariter ordinatis. Adeoque cum probitate nihil haberet commercii, qui grata animi mente DEI beneficia, per Spalatinum Ecclesie nostrae collata, plane innumera, nollet agnoscere. Sexagenario major in mœrorem incidit, de quo diversa sunt eruditorum sententiae. Melchior Adamus

(u) T. VIII.

Alt. f. 364. f. 99.

conf. Seckend.

l. 3. sect. 30. S.

118. f. 517. b.

med.

(v) Cujus *εκ-*

υπὸν dispu-

tationi antea

laudatae Schle-

gelius anne-

ctendam cura-

vit p. 251. seq.

& eum sequens Freherus, istius originem nemini cognitam fuisse, scribunt. Consolatorias autem literas (u) a Luthero ad eum datas si curatius legamus, causa istius fuisse videtur, quod in Pastoris alicujus cum suae defunctae conjugis nomine verca matrimonium consenserit. Tametsi Lutherus non tam, vere id factum, quam a nonnullis sibi relatum esse, pronunciat. Sin Electoris *Joh. Friderici* epistola a. quadragesimo quarto, postridie Aegidii, Ciza ad eum scripta (v) consulatur, de Principis hujus gratia, quasi ea exciderit, maxime sollicitus fuisse videtur. Vel unius rei plures causae, ceu in mœrore vexatis saepius deprehenditur, possunt conjici. Obiit tandem, fiduciae in CHRISTI vulnera constantiam luculenter testatus a. MDXLV. XVI. Januarii.

II.

Beate mortui Spaladini in munerum sacrorum administratione Successor factus est *M. Augustinus Himmel* in Archiepiscopatus Colonienfis terra, nescio quando, natus. Is relicta vita, cui inter Monachos ordinis Augustin. aliquandiu Erfurti fuit deditus, Lutheri doctrinam serio amplecti cepit, Pastoris partem apud Colditienses consecutus, quam usque ad illud tempus, quo huc legitime vocatus se contulit, annum scilicet sextum & quadragesimum, fideliter gessit. Nobilis fuit iste annus placido Lutheri *Θεολόγος* ex hac vita Islebi in patria XIX. Febr. discessu. Caeterum Himmeliana Ecclesie nostrae gubernatio in valde turbulenta incidit tempora, crudeliter tumultuante belli furore, qui impavidissimum Patriae Patrem, Electorem *Johannem Fridericum*, in triumpho quasi captivum duxit; perniciosissimo etiam libro, *Inserim* dicto, maximos ciente turbines, aliisque erroribus non mediocriter Ecclesiam affligentibus, quos denique halcyonea religionis excepit quies, Passaviensi pace concessa. Finit ille vitam XX. Septembris a. tertii & quinquagesimi, in cœmeterio nostro tumulatus.

III

Eo defuncto, urbs nostra de alio Superintendente vocando sollicita, *M. Alexium Bresnickerum*, Cotbusii in Lusatia inferiori natum, judicavit dignum, cui id muneris demandari commode posset. Accersiverat eum anno quadragesimo sexto *Neukircha*, pago, Crimmitschiensi oppidulo proximo, ut *M. Eberhardi* (*ξ*) *Brisgeri*, Ecclesiastae, anno quadragesimo quinto, paucis diebus post Spalatinum obitum (in cujus alioqui locum dubio procul successisset) nempe XXIV. Januarii defuncti, vicem ageret. Anno quinquagesimo octavo Jenensibus interfuit Theologis, qui errorum confutandorum gratia Vinariae convenerant. Cum autem, X. Jul. anni sexagesimi secundi Jenam a Ducalibus Ministris citatus, in Victorini Strigelii sententiam nollet concedere, usque ad Michaelis festivitatem muneris sui gerendi potestate atque fructu carere, & postea XX Octobris cum septem & viginti aliis Pastoribus hanc terram prorsus deserere jubebatur. Compositis autem, post captam XIII. April. anni sexagesimi septimi Gotham, Ecclesiasticae rei ambiguitatibus, cum multi in exilium pulsi Pastores ad pristinas dignitates postliminio redirent, noster etiam, per honorificis rogatus precibus, Ottinga, Siveviae oppidulo, ubi exul vixerat, omnium bonorum plausu, XXIX. Junii anni sexagesimi octavi, reversus est. Nec tamen diu recuperata illa quiete frui potuit. Siquidem in gratiam generi sui, D. Jo. Friderici Cœlestini, Theologiae in Salana Professoris exulis, Flacianorum de peccato originis errorem & publice & privatim pertinaciter propugnans, in acerbam cum Collegis suis controversiam incidit. Quibus ita se habentibus, Jenensis Synedrii jussu XVII. Febr. anni septuagesimi tertii a muneris sui functione iterum abire debuit.

(ξ) de quo vi-

de Seckend. l. 1.

sect. 53. S. 128.

f. 214. b. med.

IV.

Post eum *M. Andreae Miseni*, Altenburgensis, fieri debet mentio, qui eruditione non proletaria in illustri Leucorea tinctus, Scholae, in Franciscanorum cœnobio recens ordinatae, Rector ab urbis nostrae Senatu a. MDXXX. vocatus est. Sicut autem postea in obeundis Ecclesiastae muniis Bresnickerum est secutus; Ita etiam in exilium pulsi Superintendentis locum a. MDLXII. impetravit, quem & eidem a. LXIIX.

LXII. (quo Colloquium inter Electorales atque Ducales Theologos in urbe nostra haberi coepit) revocato vacuefecit iterum, Leucopetram XVI. Novembr. hinc discedens, ubi usque ad vitæ suæ terminum, annum nempe MDLXXI. Superintendens Ecclesiæ præfuit.

Postquã vero altera vice Bresnicero abeundi imponebatur necessitas, *Esaiæ Oswald* Altenburgensi, Ecclesiæ nostræ procuratio est credita. Hic a Dioceseos nostræ paggo, Stecha, Annã Variscorum a. MDLXXI. vocatus fuerat; Unde huc a. MDLXXIII. rediit, Pastoris atque Ephori munus IV. Octobris solemniter auspicans. Nominis sui subscriptione cum Collegis suis, & plurimis hujus provinciæ Pastoribus, novum Concordiæ librum amplexus est. Gratus autem patriæ suæ non diu fuit, quippe qui XII. Jun. a. MDLXXIIX. eam relinquere jussus, Pansam ad Bohemos concessit.

Ab eo tempore Ecclesia nostra pacatius regi coepit a *Caspere Melissandro*, sive *Bienenman* quem Norimberga genuit. Ille literis in juvenili ætate a Scholarum & Academiæ Doctoribus eleganter politus, in aulam Vinariensem a Duce *Johanne Wilhelmo* invitatus est, ut Principi juventutis, *Friderico Wilhelmo*, Electoratus Saxonici post Christiani I. mortem Administratori, a studiis esset. Fuit aliquandiu, Augustissimi Patris & universæ aulæ plausum ingenuitate singulari promeritus. A. MDLXXI. XI. Maji in Academia Jenensi summos Theologiæ honores assumendi licentia, & paulo post, XXI. scilicet ejusdem mensis, tali decore, una cum M. Timotheo Kirchnero, Pastore Jenensi, & M. Jer. Hombergero, Theol. Prof. Lavingenfi, Brabeuta D. Joh. Wigando, ipso etiam Duce *Johanne Wilhelmo* cum Coniuge *Dorothea Susanna*, & ante laudato *Filio* præfente, est ornatus. Cumque II. Octobr. a. MDLXXIIX. felix Ecclesiam nostram gubernandi fecisset initium, laudabili fide istius incremento studuit, in cæteris summa contendens alacritate, ut teneræ juventutis animi Catechetice doctrinæ, hymnorum Davidicorum, aliarumque Biblicarum sententiarum noticia imbuerentur. Quin & Ebraicæ doctrinæ elementa, typis excussa, a. MDLXXX. Scholasticam juventutem ipse docuit, aliis etiam voluminibus in Ecclesiæ usum editis; in quibus jam sigillatim nomino *libellum Eucharistiæ fruentium instructioni destinatum*, cujus exemplum per quinquennii spatium sine ullius læsionis indicio sub terra delituit, memoriæ gratia in primario Vinariensium templo adhuc asservatum. Ausus quidem est aliquis Pastor, sede sua pulsus, Calvinianæ hæreseos infamiam ei inurere, qui autem paulo post, turpis mendacii convictus, de illius innocentia publico in Curia nostra confessus est testimonio. Probant etiam illius illibatæ religionis dogmata conservandi ardorem *Christiane Concordiæ* volumina, quorum lectionem assiduam Collegis suis, horumque Successoribus, cohortatione seria Mf. a. MDLXXX. Cal. Septembris commendavit. Vitam finiit XI. Septembr. a. MDXCI. in cœmeterio XV. ejusdem conditus. Tabula vero, ex orichalco confecta, in Bartholomæi templi meridiem versus pariete, altari proximo, adhuc illius præ se fert memoriam.

Post illum Ecclesia nostra Ephorum consecuta est *Josiam Lænerum*, M. (o) Casparis filium, Oelsnitii (π) Variscorum a. MDXXXV. natum. Qualis (o) de quo videri solent, vel inde patet, quod tam diversa loca ejus virtutibus frui toties gestiverint. Siquidem Witeberga, ubi studiorum gratia per triennium commoratus fuerat, Naumburgum, & inde Thomabruccum ad Scholastica munera; ab his a. MDLXI. ad Diaconatum Weisenseensem; hinc in Franconiam a. MDLXIX. vocatus est, mutatis vicibus modo Bibrensis, modo Themarenfis & tandem Meiningensis Ecclesiarum Pastor factus. Cum autem in Baptismi actione ab exorcismi formula, & in Eucharistiæ consecratione a cantandi consuetudine abstinere nollet, ab ultima, cui per sexennium præfuerat, Ordinum migrare coactus est, ibique exacto trimestri tempore, Arnstadium a. MDLXXXIV. venit, Superintendens ornatus provincia, quam a. MDLXXXIIX. Vinariæ cum Aulici Ecclesiæ sparta commutavit, Gregorio Strigenicio succedens. Tandem Ecclesiæ nostræ curam XV. Jun. a. MDXCII. in se suscepit, Theologiæ Doctor, cum Antonio Probo, Superint. Vinariensi, & Christophoro Grunero, Prof. & Past. Regiomonte in Borussia, XV. Maji a. MDXCIII. solemniter creatus. Calvinianorum molitionibus ore atq; calamo fortiter restitit, in aliis etiam negotiis Ecclesiæ salutis laudabiliter consulens. Deniq; ex militante in triumphantem XVII. Maji MDXCV. transit.

Septem hætenus recensui Ephoros. Octavus fuit *Balthasar Müller* Johannis, in aula Hennebergica Ecclesiæ, filius, Smalcaldæ in Franconia X. Septembr. MDLVII. natus. Juvenili ætate in literariis Musarum palæstris eleganter acta, in

)(())

Scho-

Scholam provincialem, quam Vienna Austriae habuit, Collega, & elapso illic triennio, in patriam redux, Schleusingensis Conrector cooptatus est, ubi per quatuor annos floridae sobolis cupidinem utilibus doctrinis salutariter impertit. Inde a Scholasticis ad Ecclesiastica pervenit munera, factus primum Pastor Ecclesiae Frauenbreitungensis in Franconia per septennii spatium, porro Citizenis ad templum Michaelis ferme per triennium, & tandem nostrae Superintendens VIII. Septembr. MDXCV. cum ante Doctoris insignia in illustri Salana V. Nov. MDXCIV. una cum Conrado Schlüsselburgio, Pastore Stralsundano, festive accepisset. Egregii autem Ephori partibus omni animi contentione, monumentis etiam publicis, praecclare satisfaciens, VI. Jun. MDCX. in supremi Episcopi, Servatoris sui manus ab eo acceptam Ecclesiae functionem cum vita sua tradidit, X. post in nostro humatus coemeterio, lapide etiam sepulchrali ornatus, qui in templo Resurrectionis sacrarium ingressus est conspicuus.

IX; JIV (σ) pt. 1. Sect. 3. f. 381. seq. XII X. -olljē 2000 Non
Qui haec tenus Ecclesiae nostrae Ephori sunt concessi, Superintendentium modo nomine venerunt. Sequentibus autem Generalium Superintendentium axiomata est tributum. Spalatinus quidem a Luthero Archiepiscopus Ecclesiarum Misnensium (σ) fidelissimus est nominatus, certe Generalissimi Superintendentis titulo, si rerum in Ecclesia CHRISTI ab eo gestarum habeatur ratio, dignissimus. An autem publicae auctoritatis suffragio sic appellatus fuerit, non potui deprehendere. Cessit demum Successoribus ea dignitas cum Consistorii Assessorum encomio, postquam S. Synedrii Curia, Consistorium quam dicimus, a. MDCXII. Jena huc translata fuerat. In horum ordine primo ponendus est loco Abraham Svarinus, Johannis Svarini, Ecclesiae Sceudiciensis per tres & triginta annos Pastoris, filius, e matris, Marthae Crausae, Altenburgensis, utero, XV. Nov. a. MDLXIII. egressus. Jactis patrio in ludo puerilium studiorum rudimentis, aliquandiu in recens constituta Martisburgensium schola diligenter egit, inde in Lipsiensem profectus Academiam, in qua liberalium artium Doctores a. MDLXXXIV. cum suprema Philosophiae laurea, & alia loca adeundi cupidum ejusmodi ornarunt laudibus: *De doctrina & eruditione M. Svarini facile judicari potest ex consecutis gradibus, Baccalaureatus scilicet & Magistratus, nec dubitandum est, quin ejusmodi ille sit, ut emolumento esse possit Ecclesiae & Christianae Reipub. Mores vero illius adeo temperatos esse dicimus moderatosque, ut dulci quadam συγυγία Musas cum Gratis copulasse videatur. Est enim in DEUM pius, in Praeceptores gratus, in aequales officiosus, in oratione comis, in conversatione facilis & humanus, in disputatione expeditus & minime pugnax atque pertinax. Sophisticen odit, simplicitatem vero amat, quo ipso gratiam & benevolentiam omnium fere bonorum sibi conciliavit.* Iisdem dotibus celeberrimi Theologi & Historici, D. Davidis Chytrai, & ceterorum in Academia Rostochiensis Professorum sibi promeruit gratiam, inde post annum spatium, iustratis prius Saxoniae inferioris urbibus, in patriam rediens, ut Patris desiderio morem gereret. Cujus defuncti Spartam, a. MDLXXXVI. acceptam, cum per tria circiter iustra singulari pietate administrasset, a. MDC. Delicianis datus est Superintendens. Animi que oblectandi gratia Leucoream a. MDCX. invisens, veteris amici, D. Joh. Færsteri PP., svasu permovebatur, ut aliquot summorum in Theologia honorum Candidatis se adjungeret, paulo post in publica festivitate ejusdem Doctor renunciatus. Interea temporis ad nostrae Ecclesiae regimen solemnis vocatio ei contigit, quam cum Theologorum Lipsiensium pariter & Wittebergensium monita, ceu rem divinitus oblatam, amplectendam esse omnino judicarent, sanctis DEI consiliis obtemperans, tam arduum munus, imminente ejusd. anni clausula, ipsis videlicet DOMINI Natalitiis, feliciter auspiciatus est. Quanto alacritatis ardore, in egregium rei Ecclesiasticae atque literariae emolumentum, istius saluti incubuerit, brevi recensione non potest exprimi. Plura qui desiderat, in doctissima inveniet oratione, quam M. Joseph. Clauderius, Scholae nostrae tum temporis Rector, Ecclesiae postea Diaconus atque Archidiaconus, de istius laudibus in publica habuit panegyri, cujus capita praecipua saepe allegatus Freherus in Theatrum suum (σ) retulit. Minime autem diuturna fuit tanti viri possessio. Si quidem catarrho apoplectico, quem nulla medicamina excellentia compescere poterat, repente correptus, incredibile sui desiderium bonis omnibus X. Nov. MDCXV. reliquit, in aede Fratrum die suo natali, nempe XV. telluri traditus.

Non diu post DEI benignitas urbi nostræ de alio prospexit Præsule, qui Svarini dignitatibus prosperrime successit. Fuit is *D. Henricus Eckardus*, variarum laudum præconio valde insignis, qui huic luci datus est Wetteræ in Hassia, Patre Joanne Eckardo, Wetterentis Diœceseos Præsfecto XIX. Octobr. MDLXXXII., optimæ indolis igniculos tenera in ætate statim præ se ferens. Quatuordecim annos natus ea floruit humaniorum artium notitia, quæ altiorum studiorum candidatis magno est decori. Suffragio igitur virorum, eruditione haud quotidia excellentium, in Marpurgensem abiit Academiam, quæ, Rudolpho Goclenio Diribitore, anno MDXCII. in viginti quinque commitionum, primam Philosophiæ lauream ambientium, numero, supremum, eundemque locum, sub anni proxime sequentis initium, in novendecim sodalium, qui Philosophiæ Magistri creabantur, ordine, ei, sedecim annorum juveni, attribuit. Cumque & interea temporis & postea ad optimi Gamalielis, *D. Balthasaris Menzeri*, pedes gnæviter sedens, Theologiæ laudabilem navasset operam, a. MDCl. in Burggravii Kirchbergensis aula Varnrodensi Ecclesiastes, & a. MDCIII. in Comitatu Svarzenburgico Ecclesiæ Singensis Pastor est constitutus; annoque MDCVII. XVI. Nov. cum fratre suo Alberto, Theologiæ Doctor in nova Giessensium Academia omnium primus cum renunciatus esset, XXIX. Febr. sequentis anni MDCVIII. ad eandem Theologiæ Professor vocatus, Singa familiam suam transtulit. Inde a Svarzenburgico Comite, Carolo Gunthero, Franckenhufama. MDCX. XXXI. Mart. revocatus, postquam Superintendentis munere per sexennii spatium functus fuerat, in urbem nostram MDCXVI. XXIX. Martii pervenit, singulari plausu bonorum omnium exceptus. Qualis autem fuerit, ex breviter dictis constare potest. Patet etiam e doctissimorum librorum copia, quos. pio doctrinæ nostræ sanctitatem tuendi accensus Zelo, communi Ecclesiæ usui concinnavit, propterea Gisberto Voetio, Calvinianæ Ecclesiæ Theologo, *rigidi Lutherani* nomine dictus. Phthisi autem laborans vitam placide finiit XXII. Febr. a. MDCXXIV., tumulum in quodam cœmeterii fornice adeptus. Sermonem exequialem, ab interitu vindicatum, illius ex filia Elisabetha nepos, *D. Henricus Freiesleben* / Superintendens Orlamundanus p. m. a. MDCLXIII. typis excudendum curavit, ex quo præcipua Freherus Theatro (7) suo asseruit.

Secutus est istum *D. Ægidius Hunnius*, *D. Ægidii*, magni Germaniæ nostræ Theologi, de universa CHRISTI Ecclesia optime meriti, filius, Wittebergæ XIX. Martii MDXCIV. genitus. Patris quidem jacturam peradolescens fecit; Nihilo autem segnius, quæ DEI fuit clementia, in literarum exercitio versatus est, doctissimos nactus Præceptores, in quibus & frater, *D. Nicolaus Hunnius*, tum Acad. Witteberg. P. P. postea Lubecensium Superintendens (quem immortalia in Ecclesiam universam merita nunquam non celebrabunt) non injuria nominandus. A. MDCXIV. XX. Sept. in patria Academia Philosophiæ Magister creatus, tam varia præclaræ eruditionis specimina edidit, ut Philosophorum ordo Collegii sui Adjunctum designare eum non dubitaverit, cujus etiam Decanatum postea non sine laude gessit. Cum autem Theologiæ studia toto amaret pectore, alias etiam adeundi Germaniæ Academiæ, in istorum notitia ut magis magisque cresceret, ingenti arsit desiderio. Eam ob causam, non Theologorum Wittebergensium modo, sed ipsius etiam Saxonie Electoris, *D. Johannis Georgii I.* ornatus commendatitiis, a. MDCXIX. Giesfam concessit, egregiis virtutibus ingentem *D. Balthasaris Menzeri* & *Justi Feurbornii*, quin & reliquorum Professorum gratiam sibi concilians. Exacto ibi biennio, cæteras Germaniæ Academiæ urbesque præcipuas utiliter invisit, Argentorato tandem a. MDCXXII. Wittebergam reversus, ubi, XXX. Augusti habitata sub *D. Balthas. Meisneri* præsidio solemnè disputatione, Theologiæ Doctoris assumendi titulum licentia, ipsisque talium honorum insignibus XVI. Oct. a. MDCXXIII. hilariter donatus est, factus jam, mense scil. Octobri præcedentis anni, Ecclesiæ Sangerhusanæ Superintendens. Tandem DEI adductus voluntate, in nostra urbe XXII. Octobr. MDCXXIV. Generalis Superintendentis & S. Synedrii Assessoris provinciam humeris suis imponi passus est, quam pluribus beneficiis sibi devinctam reddidit. Fidelissimi certe Præsulis in summo rerum discrimine omnes explevit numeros. Sæviebat tum temporis non Martis tantum rabies, sed etiam pestilentiæ calamitas. Utriusque furori imper-

X.

(7) pt. 1. sect. 3
f. 421. fq.
XI.

perterriti animi constantiam opposuit, omnia vitæ despiciens pericula, ut fuerum utilitati provideret. Belli onere pressos dulci sublevavit solamine. Pestisque vehementia correptos ipse epularum sacrarum exhibitione contra mortis atrocitatem reddidit alacres, atque extinctos cum unico Collega, defunctis reliquis, ad cœmetarium deduxit. Non funebris tantum sermo (e quo nonnulla Freheri Theatrum (v) mutuo sumfit) sed & complures civium adhuc superstites talia luculenter de eo testantur. Morte præmatura ablatus XXIX. April. MDCXLIX. magnum dolorem quamplurimis attulit.

(v) l. c. f. 498.

XII.

Cui lenimen non mediocre fecit exoptati Successoris excellentia. Fuit iste *D. Martinus Caselius*, Patre Johanne Caselio, per triginta annos Bergviciensis Ecclesiæ in diocesi Wittenbergensi Pastore, a. MDCLIX. VIII. Nov. luci datus. Cum trimulus periculoso pestilentia contagio infectus graviter decumberet, pia mater votum fecit, se sanitati restitutum sacris artibus DEIque ministerio esse consecraturam, cui &, Hannæ secuta exemplum, postea paruit. Siquidem septennis puer ludo Kembergensi, & post aliquot annos Scholæ Wittenbergensi traditus spem de se conceptam non tantum sustinuit, sed etiam superavit, omnium linguarum artiumque studio optime incumbens, quas puerorum adolescentumque, ad res arduas natorum, animi debent imbibere. A. MDCXXV. in civium Academicorum numerum inibi receptus tanta contentione Professorum lectionibus interfuit, ut omnium diligentissimi majore non potuerint, a. MDCXXIX. XXVI. Martii suprema Philosophiæ laurea coronatus. Ab eo tempore Studiosæ juventutis cupidini præclara eruditione sua inserviit, deducens istam ad optimæ doctrinæ sanctuaria, habitis eam in rem septuaginta tribus, ceu vocant, Collegiis, quæ legendo, disputando atque repetendo moderatus est. Unde & factum, ut Ordinis Philosophici Proceres Facultatis suæ Adjunctum a. MDCXXXIII. eum constituerint. Materni autem desiderii non immemor, ab a. MDCXXX. ferio amare cœpit S. literarum studia, Theologorum celeberrimorum, Pauli Rœberi, Jacobi Martini, Wilhelmi Lyseri & Johannis Hulfemanni ἀποδοσεῖς in succum convertens atque sanguinem. A. MDCXXXVII. apotentissimo Saxoniae Electore Jessensis Ecclesiæ Superintendens declaratus est, cujus curam XXIV. Octobr. in se suscepit, anno proxime sequenti primum Theologiæ Licentiatus, deinde Doctor, Wittebergæ auctoritate publica creatus. Cumque a. MDCXLI. XIX. Septembr. huc accersitus, in Divi *Friderici Wilhelmi*, Patriæ Patris, aula Ecclesiastæ & S. Synedrio Assessoris munus laudabiliter gereret, habebatur dignissimus, cui beate defuncti Hunnii, Generalis nempe Superintendentis Sparta crederetur, ea tamen lege, ut etiam Principi a primariis concionibus maneret. Eaque ratione primus Ephorum Generalium fuit, quos Patriæ Patres simul aulae suæ Nathanes esse voluerunt. Quam heroico autem animo in tanta munerum amplitudine in DEI gloriam, Ecclesiæ atque rei literariæ salutem, versatus fuerit, multi adhuc in recenti habent memoria. Si non alia calamo non minus quam ore atque opere præstitisset, profecto Catechetica doctrinæ exercitia, quæ ejus svasu atque ductu inchoata in Ecclesiis nostris adhuc vigent, omni oblivione illius famam liberarent. Vivit tamen in longe pluribus. Perennat etiam in Freheri (v) Theatro, summam recensente, quæ copiosius in funebri sermone ei habito sunt exposita. Tandem anima ejus ex hac mortalitate in cœlestem migravit patriam XIV. April. MDCLVI. corpus autem XXI. ejusdem in æde Resurrectionis ad altare parato conditorio est illatum.

(v) l. c. f. 588. seq.

XIII.

Excepit istum in earundem dignitatum administratione *D. Joh. Christfried Sagittarius*, Breslæ Silesiorum XXIX. Sept. MDCXVII., Patre celeberrimo, *D. Thoma Sagittario*, antea Jenensis Academiæ P. P., tum vero Gymnasii Elisabethani apud Breslenses Directore, natus, qui duro admodum vitæ initio usus est. E matris enim utero exanimi quam vivo similior prodiit, foculi alicujus fomentis quasi vitæ restitutus. Quin & utriusque parentis in prima pueritia jacturam fecit, orphanorum expositus miseræ. DEI tamen benignitate, multorumque adjutus gratia, per asperæ fortis præcipitia ad magnæ eruditionis atque dignitatis apicem feliciter adspiravit. Sub patrui, Casparis Sagittarii, Scholæ cum Martinianæ ap. Brunsvicensis, tum senatoriæ apud Lunenburgenses Rectoris (cujus filius, *D. Caspar Sagittarius*, in illi Salana Historiarum P. P., & Serenissimorum Saxoniae ex linea Ernestina antiquiore Ducum Historicus, paucis abhinc diebus in dissertatione epistolica, analæcta in suam de januis veterum hœorum continente, Theodoro Jansonio ab Almelovent, Medico & Polyhistori apud Batavos, genealogiæ Sagittarianæ rationem reddidit) disciplina iis profecit artibus, quæ non minus quam morum, quibus enitescerat, amœnitates in Academiam Jenensem a. MDCXXXV

MDCXXXVI. venienti multorum benevolentiam conciliaverunt. Hinc a. MDCXLI. iterum abiit in Lyceum Curiense Conrector cooptatus, & inde a. MDCXLIII. redux Scholæ Jenensis Rectoratum suscepit, quem in istius urbis Academia a. MDCXLVI. cum Historiarum & Pœseos professione commutavit, ubi & a. MDCXLIII. Philosophiæ Magistri & MDCLII Theologiæ Doctoris titulum accepit. A. MDCLI. Orlamundæ Superintendens & tandem MDCLVI. nostræ urbi Superintendens Generalis, Aulæ Ecclesiastes primarius & S. Synedrii Aflor est concessus. Quantæ salutis tam arduis muneribus egregiæ illius virtutes fuerint, non est, quod pluribus commemorem, cum prolixius de eo agendi mihi jam futura sit occasio, & nemo inveniat, qui clara eam in rem non edere possit testimonia. Id non possum non adjicere, quod felicitate floruerit, quam nullam Antecessorum habuisse, est in propatulo. Non enim diutius modo reliquis Ecclesiæ nostræ præfuit; sed & filium *M. Paulum Martinum*, antea Lycei nostri Rectorem, de re scholastica per multos annos præclare meritum, deinde in diversis Ecclesiæ nostræ functionibus, nec non in S. Synedrio Collegam vidit, quin etiam reliquit in obeundo Generalis Ephori munere, jussu Principis, aliquandiu Vicarium (cujus de urbis nostræ antiquitatibus doctissima Collectanea MS. multis in hætenus expositis mihi fuere auxilio) postquam septuagenario major XIX. Febr. MDCLXXXIX. ex hac miseriarum valle in cœli paradysum transit, splendidis exequiarum solemnibus XXV. Februarii cohonestatus. Cujus fama nunquam intermoritura vigebit semper in summa rerum pro Ecclesia & literariis studiis ab eo gestarum multitudine; in tot ingenii monumentis; in Lutheri scriptis, ejus industria luci publicæ redonatis (unde etiam tabula, effigiem ejus in æde Bartholomæi continens, *Lutheri redivivi* ei tribuit titulum, quem & celeberrimus Gymnasia Geraani Rector, M. Jo. Fridericus Kœberus, anno superiori publico ei asseruit programme) ut & in doctissimis quamplurimorum libris, honorificam illius mentionem sæpe numero injicientibus.

Sicut autem alias DEI providentia vulneribus, in Præfulum obitu Ecclesiæ nostræ inflictis, medicinam præbuit saluberrimam; Ita etiam Sagittarii discessu valde perturbatam singulariter recreavit, e paterni amoris magnitudine *D. Henricum Matthiam a Broke* optatissimum isti largitus Antistitem. Oriundus est ille ex nobili & antiqua Patriciorum Lubecensium (in quorum urbe consulem egit ejus Avus) familia, anno vergentis seculi XLVI. IV. Septembris in hanc lucem editus Derenburgi, Principatus Halberstadiensis oppido, Patre Christophoro de Broke, Capituli Ecclesiæ Cathedralis Halberstad. Præfecto Sneideringensi, tum autem Præfecto Derenburgi. Hujus, præmatura morte ablati, cura tertio ætata suæ anno orbatus, in ancipitem incidisset miseriam, nisi optimam matrem, Annam Elisabetham, Matthiæ Schillingii, Heimburgensis quondam Præfecti filiam, habuisset superstitem, & septennis puer Hadmersleben veniens, a matertera sua, Catharina Elisabetha Schillingia, atque hujus marito, Joachimo Hanses Hæreditario in Hadmersleben & Barseben/ Capituli Ecclesiæ Metropolitana Magdeburgensis supremo Præfecto in Hadmersleben & Atemsleben/ filii inter tenerrime fuisset adamatus. Horum profecto sumtibus omnino munificis, quippe qui mille & quingentorum Joachimicorum summam superant) non solum per aliquot annos Hadmersleben, & in Schola Quedlinburgensi (cui traditus est anno LIX.) per quinquennium, sed & in Academia Julia (ad quam anno LXIV. se contulit) per annum spatium, & denique in ill. Salana (quam anno LXV. adiit) per integrum septennium sustentatus, feliciter vivere potuit. Quibus autem laudibus adolescens atque juvenis in Scholarum pariter & Academicarum Tempe effloruerit, non commilitonum modo quamplurimi, sed etiam nonnulli adhuc incolumes Præceptores unanimi consensu celebrant. Ex his præcipue appellare possum Clarissimum virum, M. Samuellem Schmidium, illustris Quedlei Rectorem, & venerabile Theologici Ordinis in Salana celeberrima caput, D. Fridemannum Bechmannum, fidelissimos ejus quondam in Schola atque Academia Doctores, de pietate illius, industria, morum venustate aliisque dotibus pulcerrimis laudabilia reddentes testimonia. Anno LXIIX. honores in Philosophia summos magna cum laude consecutus, paulo post Philosophicæ disputationis in publico plurimorum applaudentium consensu egit Præfidei, & cum Philosophiæ præcepta, tum dicendi artem privatim docuit, in simul & Theologorum omnibus in rebus, ad Theologiæ vastitatem pertinentibus, auditor solertissimus, quin & aliquoties sub eorum præsidio de arduis materiis pu-

XIV.

publice disputans. Post hæc a. LXXII. legitime vocatus, Hadmerslebiensi Ec-
clesiæ per quatuor annos Pastor fide singulari præfuit. Inde Magdeburgum veni-
ens, Ecclesiæ Spiritus S. Pastor LXXV. constitutus, & sequenti anno post in Acade-
mia Salana solemnè ritu supremos Theologiæ honores accipiendi licentiam adeptus
est. A. LXXX. auctoritate publica Pastoratum Ecclesiæ D. Johannis apud Magde-
burgenses suscepit. Cumque anno LXXXV. Magdeburgo discedens, Ecclesiæ E-
vangelicæ in utraque civitate Hildesimensi Superintendens factus esset, eodem anno
Theologiæ Doctor in Salana sæpius laudata est creatus. Tandem anno XC. IIX. Id.
April. DEI optimi auspiciis, Serenissimi Principis nutu, plaudentibusque cordatis
omnibus, Generalis per Ducatum hunc Superintendentis, Primarii Aulae Conciona-
toris, & Hagio-Synedrii Assessoris axioma (quod ultimam deinde in Ecclesiastici
Consiliarii titulum est mutatum) solemniter assumpsit. Quam sui admirationem in
honorum omnium animis hætenus excitaverit, referre jam mihi est religio, ne as-
sentatiunculis, a quarum lenocinio sum alienissimus, illius gratiam aucupari velle
videar. Posteritatis linguæ atque calami grata prædicatione efferent, quam inusi-
tato nexu iudicii acutissimi & memoriæ fidelis excellentia, multo rerum usu confir-
mata, in illius animo sedem sibi elegerit; quanta doctrinarum, arduæ munerum suo-
rum amplitudini necessariarum, cognitione polleat; quam verticordia singularis fa-
cundia potentia valeat; quam impavidi pectoris ardore pro purioris doctrinæ custo-
dia agat vigilias; quam acriter sceleratorum homuncionum molitionibus repugnet;
quam sincerus ingenuæ pietatis sit amator; quam incredibilem humanitate cujuslibet
desiderio sit obvius. Ipse jam non audeo de tantis virtutibus scribere. DEI mo-
do Numen calidis veneror precibus, velit omnem gratiæ suæ copiam in eum largiter
effundere, ut Ecclesiæ nostræ incremento, sub valde longinquis istius pro ea excubi-
is, maximæ accessiones feliciter contingant.

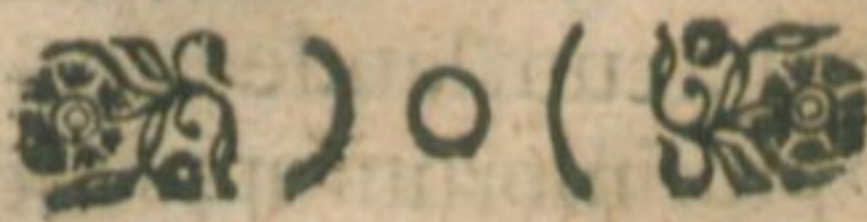
Tandem venerabilis *Sagittarii* iterum reminiscar est necesse, quippe cuius
gratia hoc, quicquid fuit, scriptionis peragere volui. Statim scilicet a sancto illius
obitu, Lycei nostri adhuc Rector, proposui piam gratiæ erga eum animi pro com-
pluribus beneficiis significationem in publica panegyri edere. Morborum au-
tem vehementia non parum debilitatus ab alio in aliud tempus tam candidum co-
natum differre debui. Interea Scholæ cathedram cum Ecclesiastica permutate
jussus, sub ipsum ab illa discessum beati Præsulis memoriam recosere constitui.
Sed huic etiam desiderio magna fiebat remora. Paucis enim diebus ante, in-
dulgentissimi Patriæ Patris, Augustissimi *FRIDERICI*, mors celerrima omnium
civium animos in dolorem præcipitabat acerbissimum. Nisi igitur tanti Principis
potius, quam alius viri, rationem in communi omnium luctu, Scholastico mu-
neri supremum vale dicturus; habuissem, nihil pietatis, nihil sanæ mentis tenuissem.
Pollicebar tamen in publica Virorum inclytorum concione, etiam Divi Sa-
gittarii manibus gratiæ animi monumentum statuere. Cujus promissi, molestiis,
quæ illud hætenus sufflaminarunt, superatis, memor, DEI benignitate, *audita se-
cunda pomeridiana crastini*, in primario Athenæi nostri Acroaterio,

Optimi Theologi titulo beatum inclaruisse Præsulem,

καδδύναμιν sum dicturus. Ut autem ea panegyris fiat illustrior, *Eminentissimos urbis Proce-
res, cum Eruditis* omnibus, qua decet ratione obsecro, velint exoptatissima sua præsentia illam con-
decorare. Dabunt id inclyti Viri memoriæ, quam nunquam non retinebunt incolumem.
Dabunt superstiti illius familiæ, tali benevolentia dignissimæ. Ne dicam, quod & ipse mihi
de gratia tanta, de favore & amore tanto non vana credulitate blandiar, sanctis ad DEUM pro cu-
juslibet salute precibus, observantia, obsequio, amore reciproco, & quovis officiorum genere, er-
ga quemlibet gratæ mentis promptitudinem, quotiescunque ea præstandi emergat occasio, declara-
turus. Quod reliquum est, DEUM precor, ut Clementissimi Principis nostri, Augustissimi
FRIDERICI, regimen (cujus auspiciatissimum exordium mirificæ nobis est lætitiæ) prosper-
imum semper esse jubeat, quo reipub. vigeat tranquillitas, & in primis puræ fidei doctrina, ad-
versus diaboli dolos & tyrannidem, usque ad seræ posteritatis multitudinem, quin ad ipsum univer-

terrarum orbis interitum, in hac urbe florentissima conservetur. Dabam æmortalis

*B, Sagittarii ante quinquennium die, XIX. nempe
Februarii, MDCXCIV.*

F. K.
25.11.

(X 2000 279)

561

Ya
172

Q. D. B. V.
SCHEDIASMA
de
ALTENBURGENSIS ECCLE-
SIÆ PRÆ

EMINENTISSIMOS U

ERUDITIS

quos Altenburgi gre

PANEGYRIN

PAREN

Optimi quonc

VIRI SUMME REVE

ATQUE EXCE

DOM

JOH. CHR

SAGIT

S. S. Theolog

per hunc Ducatum Sup

Supremi Aulæ

Hagio-Syne

dere Ecclesiastica pariter

XX. Februar

primario illustris Pa

exoptatissima præsentia splendorum

tanquam decentissimæ modestiæ argumento

rogitat

M. Joh. Müller / Ecclesiæ Altenb. Diac.

Altenburgi, stanno Gothofr. Richteri, Ducalis Typogr.

BIBLIOTHECA
ONICKAVIANA

LIBRARIE-BIBLIOTHEK
HALLE
SACHSEN-ANHALT

